Súd:	Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka:	8C/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6923201076
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Čipková
ECLI:	ECLI:SK:OSRS:2024:6923201076.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Evou Čipkovou v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., štátny občan SR, 2/ E. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX G., štátny občan SR, 3/ H. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX G., štátny občan SR, zast. zákonným zástupcom - matkou A. B., 4/ H. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX G., štátny občan SR, zast. zákonným zástupcom - matkou A. B., 5/ B. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX G., štátny občan SR a 6/ J. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, štátny občan SR, zast. zákonným zástupcom - matkou A. B., všetci žalobcovia zast.: Mgr. Peter Mešenec, advokát, so sídlom Prievozská 1314/39, 821 09 Bratislava, IČO: 50 287 222, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, zast.: Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I.Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 7.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II.Žaloba žalobkyne 1/ v časti o zaplatenie sumy 14.300,00 Eur sa z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 1/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 3.600,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žaloba žalobcu 2/ v časti o zaplatenie sumy 7.400,00 Eur sa z a m i e t a .

VI. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

VII. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 2.700,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Žaloba žalobcu 3/ v časti o zaplatenie sumy 8.300,00 Eur sa z a m i e t a.

IX. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi 3/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

X. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 2.700,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XI. Žaloba žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 8.300,00 Eur sa z a m i e t a.

XII. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

XIII. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 3.600,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XIV. Žaloba žalobkyne 5/ v časti o zaplatenie sumy 7.400,00 Eur sa z a m i e t a.

XV. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 5/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

XVI. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 6/ sumu 2.700,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XVII. Žaloba žalobkyne 6/ v časti o zaplatenie sumy 8.300,00 Eur sa z a m i e t a.

XVIII. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 6/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobcovia 1/ až 6/ sa žalobou zo dňa 30.03.2023 domáhali od žalovaného zaplatenia nemajetkovej ujmy, pričom uviedli, že dňa XX.XX.XXXX viedol vodič G. C. motorové vozidlo značky I. D. EVČ: K. XXX L. zo smeru A. M. K., motorové vozidlo zišlo v zákrute z cesty v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti a viackrát sa prevrátilo. Spolujazdkyňa E. F., nar. XX.XX.XXXX bola vymrštená z auta, pričom následkom dopravnej nehody zomrela na mieste dopravnej nehody. K dopravnej nehode došlo na území M.. Táto bola šetrená nemeckou políciou, na dopravnej nehode nebolo zúčastnené žiadne iné motorové vozidlo. V čase dopravnej nehody malo osobné motorové vozidlo I. D. uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. E. F. bola dcérou žalobkyne 1/ a súrodencom žalobcov 2/ až 6/. Zosnulá mala v čase dopravnej nehody 20 rokov, žalobkyňa 1/ mama zosnulej mala 39 rokov a súrodenci žalobca 2/ mal 20 rokov, žalobca 3/ mal 2 a pol roka, žalobkyňa 4/ mala 6 rokov, žalobkyňa 5/ mala 17 rokov a žalobkyňa 6/ mala 13 rokov. Protiprávnym konaním vinníka dopravnej nehody došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských vzťahov tvoriacich základ súkromného a rodinného života žalobcov. Náhla a neočakávaná strata veľmi blízkej osoby žalobcov predstavuje trvalý a neodvrátiteľný zásah do rodinného a súkromného života žalobcov. Rodine zosnulej tragická dopravná nehoda zmenila nenávratne život, zosnulá bola mladým človekom, ktorý mal celý život pred sebou a ešte veľmi dlho mohla byť súčasťou života žalobcov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR k danej problematike, na preukázanie vzájomných vzťahov a vplyvu tragickej dopravnej nehody na súkromný a rodinný život, ako dôkaz v písomnej žalobe navrhli výsluch žalobcov. Predložili súdu rodné listy, policajnú reláciu a výpis SKP. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy žalobcovia žiadali zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 21.500,00 Eur žalobkyni 1/ a každému zo žalobcov 2/ až 6/ sumu 11.000,00 Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok NS SR sp.značka 1Cdo/89/1997, podľa ktorého samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ďalej poukázali na Nález ÚS SR III.ÚS288/2017 zo dňa 05.12.2017, rozhodnutie NS ČR zo dňa 19.09.2018 sp.značka 25Cdo/894/2018. Na porovnanie predložili súdu sumár rozhodnutí krajských a okresných súdov SR, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy rodičovi a súrodencovi v súvislosti s usmrtením dieťaťa a súrodenca pri dopravnej nehode. Čo sa týka uplatnenia nároku voči žalovanému, poukázali na ustanovenie § 15 ods.1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o PZP).

2.Súd vyzval zástupcu žalobcov uznesením č.konania 8C/28/2023 zo dňa 18.04.2023 okrem iného na riadne a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností s poukazom na ustanovenie § 132 ods.2

C.s.p. Zástupca žalobcov podaním zo dňa 04.05.2023 sa bližšie vyjadril ku vzájomným súrodeneckým vzťahom, vzťahu matky a E. a stavom v rodine po dopravnej nehode. Predložil súdu ako dôkaz dvakrát foto E. s maloletým žalobcom 3/ a trikrát správy matky dcére E., ktoré odoslala už po jej smrti.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe žalobcov uviedol, že uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu a to najmä z dôvodu, že žalobcom nesvedčí stav vyplývajúci z hmotného práva, na základe ktorého sa môžu účinne od žalovaného domáhať domnelých nárokov, ktoré sú predmetom tohto sporu, pričom žiaden z nárokov, ktoré sú predmetom sporu, žalobcovia ani nijako nepreukázali a preto žalovaný uplatnené nároky popiera. K charakteru nároku poškodených voči poisťovateľovi uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou žalobcov vyjadrenou v ich podaní, zo znenia prvej vety § 15 ods.1 Zákona o PZP plynie, že predpokladom pre vyplatenie uplatneného nároku žalobcom je skutočnosť, že ide o náhradu škody a že sú žalobcovia zároveň poškodenými. Navyše aj v prípade, žeby žalobcovia preukázali, že sú poškodenými, treba brať na zreteľ, že zákonodarca okrem priznania oprávnenia uplatniť nároky priamo voči žalovanému žalobcom ukladá povinnosť nároky preukázať, čo jednoznačne plynie z druhej vety § 15 ods. zákona o PZP a podľa názoru žalovaného ani po vzhliadnutí obsahu podania žalobcov, nemožno nadobudnúť presvedčenie o tom, žeby si žalobcovia túto povinnosť splnili. Žalovaný nepopiera, žeby žalobcovia nemohli uplatniť svoje domnelé nároky, či už u žalovaného, alebo priamo na súde, ak však žalobcovia chcú sa aj skutočne domôcť priznania takých nárokov, musia počítať s tým, že sa potom skúma, či nároky, ktoré uplatňujú, sú kryté Zákonom o PZP, či možno žalobcov považovať za poškodených v zmysle obsahu vymedzeného Zákonom o PZP a tiež či žalobcovia splnili svoju povinnosť uplatnené nároky preukázať. Podľa názoru žalovaného ani po preskúmaní podaní žalobcov nie je možné dospieť k záveru, žeby žalobcovia boli poškodenými, že uplatnené nároky akokoľvek preukázali čo do základu, alebo ich výšky a z týchto dôvodov žalovaný nemohol vykonať ani skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu svojej povinnosti poskytnúť poistné plnenie a preto považuje žalobu žalobcov za predčasnú. Tvrdenie žalobcov o tom, že na dopravnej nehode nebolo zúčastnené žiadne iné motorové vozidlo, resp., že jediným vozidlom zúčastneným na dopravnej nehode bolo vozidlo poistené u žalovaného, nijako nepreukázali a nepreukázal ich ani predložený preklad správy o dopravnej nehode od polície z M. J. dňa XX.XX.XXXX. Z tejto správy nevyplýva žiadne podrobné šetrenie okolností dopravnej nehody zo dňa XX.XX.XXXX a nemožno na základe jej obsahu jednoznačne a nespochybniteľne dospieť k jednoznačnému záveru o tom, čo bolo bezprostrednou príčinou smrti príbuznej žalobcov, ani žeby bol vodič vozidla poisteného u žalovaného uznaný vinným, či odsúdený v súvislosti so spôsobením dopravnej nehody, ani aké ďalšie okolnosti mali, resp. mohli mať vplyv na vznik dopravnej nehody a rozsah jeho následkov. Aj keby žalobcovia v neskoršom priebehu sporu preukázali, že k dopravnej nehode zo dňa XX.XX.XXXX došlo v dôsledku prevádzky motorového vozidla poisteného u žalovaného a že jedným z následkov predmetnej nehody bola smrť príbuznej žalobcov, žalovaný má za to, že žalobcovia nepreukázali, že v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, poisteného u žalovaného, im vznikli nároky, ktorých priznania sa žalobou domáhajú a rovnako nepreukázali ani vznik ich nárokov v konkrétnej výške. Z opatrnosti pre prípad, žeby žalobcovia v ďalšom priebehu sporu preukázali všetky predpoklady vzniku nárokov, ktoré sú nimi uplatnené v tomto spore, je žalovaný toho názoru, že s ohľadom na intenzitu vzťahov pozostalých žalobcov so zosnulou príbuznou, vek žalobcov a vek zosnulej príbuznej hmotnú závislosť žalobcov od usmrtenej príbuznej by mal konajúci súd v prípade preukázania konkrétnej výšky nárokov takto preukázané nároky adekvátne znížiť s ohľadom na skutočnosť, že príbuzná žalobcov nebola v čase škodovej udalosti pripútaná bezpečnostným pásom.

4.K vyjadreniu žalovaného zaslal súdu vyjadrenie zástupca žalobcov, v ktorom sa vyjadril k objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka, kde podľa žalobcov na základe oficiálneho úradného záznamu o priebehu dopravnej nehody a jej následkov od polície z M. je zrejmý priebeh dopravnej nehody, kde motorové vozidlo poistené u žalovaného z dôvodu neprispôsobenia rýchlosti v pravotočivej zákrute zišlo z cesty, motorové vozidlo sa niekoľkokrát bočne prevrátilo a zostalo stáť. Nepripútaná spolujazdkyňa vypadla z motorového vozidla a zomrela na mieste dopravnej nehody. Z tohto záznamu je zrejmé, že na dopravnej nehode nebolo zúčastnené žiadne iné motorové vozidlo, na dopravnej nehode sa zúčastnilo výlučne vozidlo poistené u žalovaného a výslovne sa v ňom uvádza ako zranený spolujazdec E. F. s následkom dopravnej nehody - usmrtenie. Niet pochýb o tom, že spolujazdkyňa zomrela následkom zranení, utrpených pri dopravnej nehode, inak by M. polícia nemohla pri dopravnej nehode ako následok dopravnej nehody konštatovať usmrtenie. Pri zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, poškodený musí preukázať len to, že bola škoda vyvolaná osobitnou povahou, ktorá je vlastná prevádzke

dopravných prostriedkov. Požiadavka žalovaného na preukázanie uznania vodiča vozidla za vinného a jeho odsúdenie je z právneho hľadiska bezpredmetná, nakoľko úprava zodpovednosti za vznik škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 až § 431 Občianskeho zákonníka je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Ďalej sa zástupca žalobcov v písomnom vyjadrení zaoberal posúdením spoluzavinenia vo všeobecnosti a taktiež posúdením dôvodu spoluzavinenia spočívajúcom v nepripútaní bezpečnostným pásom. Poukázal na rozhodnutia krajských súdov , ktoré ustálili percento spoluzavinenia na úrovni 10 % pri nepripútaní spolujazdca bezpečnostným pásom. Za nemajetkovú ujmu možno vo všeobecnom chápaní považovať akúkoľvek ujmu, ktorá pre poškodeného neznamená priamu stratu na majetku, čiže nie je vyjadriteľná v peniazoch. Postihuje teda inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Je zrejmé, že poslaním inštitútu nemajetkovej ujmy, resp. jej náhrady nie je nahrádzať materiálne veci, ako je byt, auto a podobne, popr. pokrytie nákladov adopcie výchovy dieťaťa do starostlivosti. Jej základným účelom je kompenzácia zásahu do osobnostnej sféry. "Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť bez ďalšieho účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou." Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.03.2010). Predmetom konania je ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, kedy podľa ustálenej praxe je formou zadosťučinenia aj odsúdenie páchateľa (morálne i súdne v trestnom konaní), prejednanie veci, ospravedlnenie sa a nielen získanie majetkového prospechu alebo pokrytie nákladov do budúcna. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je byť zábezpekou pre pozostalých, ani zdrojom obživy alebo náhradou príjmu. Preto je potrebné skúmať intenzitu vzťahov medzi žalobcami a nebohým, kedy z podanej žaloby a v kontexte veku žalobcov nie je možné prijať rozhodujúce závery. Preto navrhol výsluch žalobcov, ktorí si uplatňujú svoj osobnostný nárok - zásah do práva na ochranu osobnosti.

5. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 18.01.2024, ktorého sa zúčastnili žalobcovia 1/,2/ a 5/, ich právny zástupca a právny zástupca žalovaného.

6.Právny zástupca žalobcov na pojednávaní uviedol, že na podanej žalobe trvajú v plnom rozsahu, z dôvodov uvedených v jej písomnom vyhotovení, v doplnení žaloby, ako i na písomných vyjadreniach, navrhol vypočuť žalobcov 1/,2/ a 5/.

7.Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že navrhuje žalobu žalobcov zamietnuť, trvá na písomných vyjadreniach zo dňa 29.05.2023, 18.09.2023, je toho názoru, že doposiaľ nie je preukázaná priama príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a smrťou príbuznej žalobcov, ako ani príčina jej smrti.

8.Žalobkyňa 1/ matka nebohej E. F. na pojednávaní uviedla, že ona to vie najlepšie, pretože ona ju porodila, ona ju vychovala, každý deň bola s ňou, odišla do M. a doniesli jej ju v cínovej truhle, zakrvavenú, od blata, bolo to celé zle, nevedela sa z toho spamätať dlhé obdobie. Mala aj sklony k samovraždě, chcela naraziť do stromu, nevedela skadiaľ chodí, ako chodí, vybrala som sa do K. I., ocitla som sa niekde inde, urobila si skúšky na TAXI , začala robiť taxikárku, ale to bolo ešte horšie, pretože ľudia jej to pripomínali. Je to už druhé dieťa, ktoré takto stratila. Každý deň na ňu myslí. Nevie bez nej žiť. Dcéra E. bola veľmi dobré dieťa, navštevovala rôzne krúžky, v roku 2015, keď mali dopravnú nehodu, a ona bola po tejto dopravnej nehode zranená, bola od pása v sadre, starala sa o ňu, starala sa aj o mladšie deti. V súčasnosti po jej smrti sa narušili ich rodinné vzťahy, už to nie je ani rodina, zhoršili sa vzťahy s jej mamou aj sestrami. Mama jej vyčítala smrť aj prvého dieťaťa, vyčíta jej, že prečo pustila dcéru do M.. Sestrina dcéra žije v M. tam, kde žila aj jej dcéra a keď vystúpi z auta, stále čaká, že vystúpi aj jej dcéra. V súčasnosti sa nenavštevuje ani s matkou, ani so sestrami. Počas doby, ako bola dcéra v M., si každý deň písali, ako sa má, že ma ľúbi, dobrú noc a tak. O dopravnej nehode sa dozvedeli od sestrinej dcéry, nevedeli sa nikde dovolať, potom sa skontaktovala s nejakou advokátkou v M., ktorá im len e-mailom oznámila, čo sa stalo, zistili, že bola tak blízko sestrinej dcéry a zároveň tak ďaleko. Potom už všetko vybavoval jej krstný syn, ona už v podstate o ničom nevie. Po nehode bola každý deň na cintoríne, zapaľovala jej sviečku, rozprávala sa s ňou, keď robila na taxíku, nevedeli ju nájsť, vedeli kde je, dokázala tam sedieť aj 2 hodiny, nevie sa vzdať jej vecí, každý deň na ňu myslí. Aj sveter, čo

má oblečený na dnešnom pojednávaní, je dcérin. Ten čas to zatiaľ nevyriešil. Možno to rozum prijal, ale zatiaľ sa s tým vyrovnať nevie. Dcéra bola ako jej tieň, stále bola s ňou, hrávali spolu bedminton na ceste, keď mali bazén, kúpali sa v ňom, hrávali hry na telefóne spolu so sestrami, až dovtedy, kým neodišla do M.. Po dopravnej nehode si na to, čo sa okolo nej dialo, ani nepamätá, vie, že boli stále okolo nej nejakí ľudia, pretože ju nechceli nechať samú. Stále si hovorí, žeby sa s dcérou E. vymenila. Okrem toho, že navštevovala psychológa s dcérou J., iní z rodiny žiadnu psychologickú pomoc nevyhľadali, hoci aj jej to bolo odporučené. S odstupom času môže povedať, že to potrebovala asi aj B., ale proste to neriešili. Ona potrebuje dcéru fyzicky, psychicky, vidieť, nie materiálne. Keď zomrela, dcérina izba zostala prázdna, chodila tam spávať. Čo sa týka jej finančnej situácie, je na tom dobre, nič im nechýba. Dcéra E. odišla do M. niekedy v auguste alebo v septembri v roku 2020, do času dopravnej nehody sa domov nevrátila, mala prísť niekedy v máji, vodič motorového vozidla G. bol v tom čase jej priateľ, spolu aj odišli do M., následne po dopravnej nehode ich aj navštívil, pretože sa chcela dozvedieť ako došlo k dopravnej nehode, chcel im aj pomáhať, napr. pokosiť a tak, stále ho stretávala, ale postupne si uvedomovala, že je vlastne vrahom jej dcéry, preto mu to napísala a odvtedy sa nestretli, len náhodne. Pri popisovaní dopravnej nehody jej G. povedal, že dostal šmyk, krútil volantom do jednej strany, do druhej strany a následne E. vyletela bočným oknom auta. Uviedol, že žiadne iné auto tam nebolo, povedal, že dostal šmyk, vyrovnal to , potom dostal šmyk do druhej strany. Po nehode ju oslovili dvaja ľudia, ktorých mená uviesť nevie, že videli tú dopravnú nehodu a že G. letel ako blázon. Je to však o ňom známe, že takto lieta na aute, ako aj na motorke.

9.Čo sa týka vzťahu zomrelej dcéry s najmladším H., k tomu uviedla, že mali veľmi dobrý vzťah, E. stále hovorila, že je to jej syn, on stále za ňou behal. V čase, keď zomrela, hľadal ju, behal s jej fotkou, s vankúšikom, postupne už na ňu zabúda, ale keď pozerajú nejaké videá, tak sa na ňu pýta a ona mu hovorí, že búva. Čo sa týka vzťahu E. so sestrou H., mali sa veľmi radi, H. B. o tom nehovorí, ona skladá také videá, a videla, že robí také niečo, že niekto si pridá k sebe mačiatko a ona si k sebe pridáva sestru, s tým, žeby chcela, aby sa vrátila. Keď idú na cintorín, trhá kvietky, nosí jej na hrob, utiera hrob a podobne. Ku vzťahu E. so sestrou J. môže povedať, že pre J. bola vzorom, ona ju veľa vecí naučila, čo ona v tom čase ani nevedela. Keď došlo k dopravnej nehode, J. doma nebola, bola v H. K., dozvedela sa to dosť surovým spôsobom, a potom sa to zase vrátilo, tie jej sebapoškodzovacie prejavy, rezanie, navštevovali aj psychológa, ale ona to už potom nezvládala, čudovala sa nad tým, že J. je taká slabá, ale zistila, že práve ona bola tá silná. Počas navštevovania ZŠ J. bola zo stany spolužiakov šikanovaná tým, že jej hovorili, že už dve sestry jej zomreli pri dopravnej nehode, či sa nebojí, že aj ona zomrie pri dopravnej nehode, že to musí byť super, zhodou okolností sa obe dopravné nehody stali šiesteho a medzi dcérami je šesť ročný rozdiel. Taktiež jej hovorili, že jej sa to môže stať o 6 rokov. V súčasnosti navštevuje prvý ročník gymnázia v K. I. a stále jej hovorí, že nechce aby sa jej spolužiaci dozvedeli, že jej dve sestry zomreli pri dopravných nehodách.

10.Žalobca 2/ E. F. brat nebohej E., bol na pojednávanie eskortovaný z výkonu trestu, ktorý vykonáva v N. C. a uviedol, že s E. spolu strávili detstvo, keď sa nasťahovali do domu, hádali sa, kto bude v ktorej izbe. Spolu sa hrávali rôzne hry, strieľali, keď mala iného priateľa, brávali ho všade so sebou. Keď sa aj pohádali, o päť minút sa udobrili, izby mali oproti. Po jej smrti aj chodil do jej izby, aj si tam sadol, ale sa aj bál, izba bola stále pootvorená, cez dvere bolo vidno posteľ, skrinku, kde mala svoje veci. Po nehode sa viac bál o mamu ako o seba, avšak o neho sa bála jeho družka, že si niečo spraví, chodila všade za ním Po nehode myslí na sestru každý deň, keď bol na slobode, chodil na cintorín skoro každý deň. Vzájomne si so sestrou pomáhali, aj materiálne, keď bolo treba, buď ona jemu, alebo on jej. V čase, keď odchádzala sestra do M., bol vo väzbe, prišla sa tam s ním rozlúčiť, bolo to v období korony, rozprávali sa len cez sklo, nemohol sa jej ani dotknúť. V tom, čase, keď došlo k dopravnej nehode, bol doma, zavolala im to sesternica, že došlo k dopravnej nehode, že priateľ G. je v nemocnici, ale o sestre nič nevedeli, mama bola z toho celá zrútená, vyšla na balkón, nechcela s nikým komunikovať, nemohli sa jej ani dotknúť, nemohol ani odísť z domu, pretože sa o neho bála, bolo to strašné. Pred dopravnou nehodou sestry bývali spolu v rodinnom dome aj s matkou a ďalšími súrodencami. Určité obdobie bol vo väzbe, potom bol prepustený, v čase dopravnej nehody bol doma, nepamätá si, kedy bol vo väzbe, ani kedy ho sestra vo väzbe navštívila.

11.Žalobkyňa 5/ B. F. sestra nebohej E. na pojednávaní uviedla, že je jasné, že si boli so sestrou blízke, je jasné, že ich jej smrť rozdelila, ale ona od 15-ich rokov žije sama, na nikom nie je závislá, nenavštevuje sa ani s matkou, ani s ďalšou rodinou, rozdelilo ich to ako rodinu. Oni boli so sestrou, keď spolu žili, najlepšie kamarátky, spolu všetko pripravovali, pravdaže sa aj pohádali, ako všetci súrodenci.

O dopravnej nehode sestry sa dozvedela telefonicky od matky, ona už bývala inde. Povedala matke, že zatiaľ nepríde, keď je to len dopravná nehoda, ale následne keď jej zatelefonovala mama, že sestra zomrela, sadli s priateľom do auta, prišli a obvolali ďalšiu rodinu, jej bratranca, krstného syna mamy, ktorý následne všetko zabezpečoval. Mama v tom čase už mala svoj panický stav. Ona bola v tom čase tá, ktorá musela prevziať zodpovednosť za vedenie domácnosti, pretože v tom čase mladšia sestra žila s ňou, najmladší brat trpí autizmom, na toho bolo potrebné brať ohľad, takže ona vlastne žila s nimi. Sestra bola v M. určite v roku 2021. Od roku 2019 nežije v spoločnej domácnosti s matkou. Sestra J. s ňou žije polroka. Po prvej dopravnej nehode, keď zahynula ich mladšia sestra, rodinné vzťahy v rodine sa dá povedať utužili hlavne kvôli E., ktorá to celé držala, držali spolu ako rodina, mama ich nechcela nikde pustiť, bála sa o nich, nemohli ísť ani na internát. Potom ju nejako sestra prehovorila, aby ju pustila do M.. Ona sa osamostatnila v pätnástich, zobrala si byt do prenájmu, pracovala v C., kde aj následne žila. V súčasnosti žije v K. I., kde býva aj sestra J. s ňou, pretože tu študuje. J. matku navštevuje.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/,2/,5/, ich právneho zástupcu a právneho zástupcu žalovaného, ako i oboznámením sa so žalobou, celým obsahom spisu 8C/28/2023 tunajšieho súdu, rodnými listami jednak nebohej E. F. z čl. 16, žalobcov 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, správou o dopravnej nehode v nemeckom jazyku, hľadaním poisťovateľa podľa evidenčného čísla vozidla z čl. 24 spisu, rozhodnutím ohľadne odškodnenia resp. náhrady nemajetkovej ujmy pre rodičov a súrodencov v obdobných prípadoch predloženým právnym zástupcom žalobcov z čl. 25-27 spisu, uznesením OS zo dňa 18.04.2023 v predmetnom konaní, ktorým bol právny zástupca žalobcov vyzvaný na opravu a doplnenie žaloby, doplnením žaloby z čl. 39-41 spisu, fotokópiami fotografií z čl. 42-43 spisu, komunikáciou medzi matkou a nebohou E. z čl. 44-46 spisu, prekladom správy o dopravnej nehode v slovenskom jazyku z čl. 49-51 spisu, vyjadrením právneho zástupcu žalovaného k žalobe z čl. 63-67 spisu, vyjadrením žalobcov k vyjadreniu žalovaného z čl. 80-88 spisu spolu s prílohami, vyjadrením žalovaného k vyjadreniu žalobcov z čl. 95-96 spisu, vyjadrením žalobcov k vyjadreniu žalovaného z čl. 105-106 spisu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

13. Z úradného prekladu Správy o dopravnej nehode H. O. I., zásahová a hliadková služba F. H. B. M., ktorý predložil zástupca žalobcov, súd zistil, že dňa XX.XX.XXXX o 17.00 hod. mimo Obce A. na štátnej ceste 1070 v 1,187 km došlo k dopravnej nehode s usmrtenými osobami, nehoda bola spôsobená pri vedení vozidla, kde došlo k zídeniu z vozovky doprava a smrť bola spôsobená inej osobe z nedbanlivosti v cestnej premávke. V časti Správy o dopravnej nehode - údaje o mieste nehody je uvedené, že vozovka bola suchá, k nehode došlo za denného svetla, miesto nehody - klesanie, zákruta bez prítomnosti zariadenia svetelnej signalizácie a bez nárazu. Priebeh nehody je opísaný tak, že vodič označený ako P. jazdil osobným motorovým vozidlom značky I. D. EVČ: K. XXX L. po ceste L1070 smerom na K. H. v smere od A.. V úseku esovitej zákruty vodič v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti v pravotočivej zákrute zišiel z vozovky doprava. Osobným motorovým vozidlom v priekope niekoľkokrát bočne pohadzovalo a k jeho zastaveniu došlo na priľahlom poli. Nepripútanú spolujazdkyňu vodiča vymrštilo cez sklo dverí na strane spolujazdca a na mieste nehody zomrela. Vodič sa ťažko zranil. Na vozidle vznikla totálna škoda. V časti Účastníci nehody je uvedené postavenie obvinená osoba - vodič, ktorý disponoval požadovaným vodičským oprávnením, jednalo sa o dospelú osobu a to G. C. s uvedením jeho generálií, uvedením jeho pobytu v M. republike a osobitným zistením, že bezpečnostný pás/prilba nepoužité/nesprávne použité. Následky nehody pre vodiča: ťažké zranenia, kde bol prevezený do nemocnice. Ďalej sú tu uvedené údaje o konaní - trestné konanie, obvinenie zo skutku, skutková veta, že pri jazde vodič neprispôsobil rýchlosť jazdy miestnej povahe vozovky, či dopravnej situácii. Došlo k nehode. Čo sa týka časti Správy o dopravnej nehode, ktorá sa týka zraneného spolujazdca, v tejto je uvedené, že sa jedná o E. F. s uvedením jej generálií. Jedná sa o dospelú osobu s taktiež osobitným zistením, že bezpečnostný pás nebol použitý, resp. bol použitý nesprávne, pričom následkami tejto nehody u nej bola smrť, s tým, že bola prevezená do cintorína v E.. Ďalšie časti Správy o dopravnej nehode obsahujú údaje o vodičskom preukaze vodiča, o vozidle, o držiteľovi vozidla a o svedkovi dopravnej nehody.

14.Z rodných listov, ktoré predložil zástupca žalobcov, súd zistil, že E. F., nar. XX.XX.XXXX bola dcérou žalobkyne 1/ A. B., vlastnou sestrou E. F. - žalobcu 2/, vlastnou sestrou B. F. - žalobkyne 5/, nevlastnou sestrou H. I. - žalobcu 3/, nevlastnou sestrou H. C. - žalobkyne 4/ a nevlastnou sestrou J. I. - žalobkyne 6/. V čase smrti E. F. jej matka mala 40 rokov, brat E. mal 20 rokov, sestra B. mala 18 rokov a nevlastní súrodenci H. mal necelé 3 roky, H. mala 6 rokov a J. mala 13 rokov.

15.Žalobcovia v podanej žalobe si uplatnili voči žalovanému náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na základe tej skutočnosti, že v čase dopravnej nehody malo osobné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného a ako vyplynulo zo Správy o dopravnej nehode na dopravnej nehode nebolo zúčastnené žiadne iné motorové vozidlo. Čo sa týka existencie poistnej zmluvy predmetného motorového vozidla ohľadne povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, táto skutočnosť medzi stranami sporu nebola sporná.

16.Čo sa týka námietky žalovaného, ohľadne nepreukázania zo strany žalobcov, žeby ich bolo možné považovať za poškodených v súlade s ustanovením § 2, písm. g/ Zákona o PZP, pretože poškodený je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa vyššie uvedeného zákona. Z vykonaného dokazovania po oboznámení sa so správou o dopravnej nehode mal súd preukázané, že smrť E. F. bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného, pretože jediné vozidlo, ktoré bolo zúčastnené na dopravnej nehode, bolo vozidlo poistené u žalovaného a to či vodič bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní, nie je v tomto prípade smerodajné vzhľadom k tomu, že v danom prípade sa v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka jedná o objektívnu zodpovednosť.

17.Žalovaný namietal tú skutočnosť, že nárok žalobcov nevznikol v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.značka 3Cdo/32/2007 zo dňa 29.03.2007, v zmysle ktorého príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčina, existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.značka 9Cdo/87/2021, kde dopravná nehoda s následkom smrti blízkej osoby predstavuje priamu a hlavnú príčinu zásahu do osobnostných práv pozostalých, čiže jedná sa o zásah priamy.

18.Žalobcovia svoju žalobu odôvodnili tým, že protiprávnym konaním vinníka dopravnej nehody došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských vzťahov tvoriacich základ súkromného a rodinného života žalobcov, pričom náhla a neočakávaná strata veľmi blízkej osoby žalobcov predstavuje taký zásah do rodinného a súkromného života žalobcov, ktorý je trvalý a neodvrátiteľný. Rodine zosnulej tragická dopravná nehoda zmenila nenávratne život, zosnulá bola mladým človekom, mala 20 rokov. Celý život pred sebou a ešte veľmi dlho mohla byť súčasťou života žalobcov. Právo na súkromie a rodinný život zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.značka 1Cdo/77/2009, 5Cdo/265/2009, 4Cdo/168/2009, 2Cdo/194/2011, v zmysle ktorých možno konštatovať, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný a tiež, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb.

19. Podľa § 19 ods.2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

20. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ"), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

22. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

25. Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

26. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákona o PZP"), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

27. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

28. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

29. Podľa § 16 ods.1,4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km.h-1.

30. Je nesporné, že dňa XX.XX.XXXX o 17.00 hod. mimo Obce A. na štátnej ceste 1070 v 1,187 km došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bola usmrtená spolujazdkyňa E. F. - príbuzná žalobcov. Ako vinník nehody je uvedený vodič motorového vozidla G. C. a taktiež tá skutočnosť, že na dopravnej nehode sa žiadne iné motorové vozidlo nezúčastnilo. Osobné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo motorové vozidlo značky I. D. EČV: K. XXX L., ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného.

31. Nesporným bolo taktiež, že G. C. bol vodičom predmetného motorového vozidla, ktoré bolo poistené poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného.

32. Z vykonaného dokazovania je zrejmé a medzi stranami ani nebolo sporným, že žalobcovia sú príbuznými nebohej E. F., tak ako je to uvedené v bode 14. tohto rozsudku.

33. K aktívnej vecnej legitimácii žalobcov: Žalobcovia sú fyzickými osobami v postavení blízkych príbuzných resp. blízkych osôb, ktorí sú v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení oprávnenými domáhať sa voči neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11, 13 a 16 OZ ako pozostalé osoby po nebohej E. F..

34. K pasívnej vecnej legitimácii žalovaného a pojmu škoda: Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Je preto potrebné vykladať termín škoda v

§ 4 ods. 2 písm. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných. V takýchto situáciách vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb.

35. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

36. Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Cieľom Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

37. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12).

38. Nakoľko rozsudok Súdneho dvora C-22/2012 zo dňa 24. 10.2010, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 vyriešil otázku (ne)súladu vnútroštátnej normy s právom únie a podal výklad komunitárneho práva - smerníc uvedených vo výroku rozsudku tak, že sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, súd v súlade s imperatívom neaplikácie vnútroštátnej právnej normy odporujúcej právu ES neaplikoval ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. upravujúceho rozsah zodpovednosti, práve pre jeho rozpor s komunitárnym právom a posúdil vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného tak, že ho zaviazal na plnenie.

39. Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný a z toho vyplýva dôvodnosť jeho pasívnej legitimácie v tomto konaní. Treba zdôrazniť, že únijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

40. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je vysoké a nie je opodstatnené obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sú povinne zmluvne poistené, vrátane vodičov (porov. NS SR 3Cdo 228/2012).

41. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššie súdu SR, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky aj rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: "Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom

zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná". V uvedenom rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie "ujmy alebo škody", či používa pojmy "akákoľvek ujma alebo škoda" alebo "akákoľvek škoda", z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

42. Právny názor, vyjadrený v judikáte R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad. Už v niektorých rozhodnutiach (8 MCdo 4/2014, 3 Cdo 233/2015, 3 Cdo 223/2016) vyjadril právny názor, podľa ktorého nový (judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

43. Vyššie uvedenej interpretácii pojmu škodu v zmysle § 442 OZ korešponduje právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v Náleze zo dňa 05.12.2018 pod sp. zn. II.ÚS 695/2017, právna veta: "Občiansky zákonník v § 442 pojem "škoda" síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo, a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. V tejto súvislosti je predovšetkým relevantné znenie §444 Občianskeho zákonníka, z obsahu ktorého vyplýva, že pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, teda zjavne nároky svojou povahou nehmotného charakteru, čo signalizuje, že Občiansky zákonník vo všeobecnej rovine v súvislosti s používaním pojmu "škoda" nerobí žiadny rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysel občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu "škoda", ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú."

44. Pri posúdení otázky pasívnej legitimácie žalovaného súd vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe, za ktorú treba považovať aj rozhodnutie z 31.7.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda, pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené toho času platnou Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie, ujmy, alebo škody, či používa pojmy akákoľvek ujma, alebo škoda, alebo akákoľvek škoda, z čoho je zrejmé,

že komunitárne právo chápe škodu, ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K rovnakému záveru na základe právneho názoru vysloveného v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.7.2017 dospel Najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach a to sp. zn. 2Cdo/33/2017, sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, sp. zn. 6Cdo/80/2018, sp. zn. 8Cdo/6/2018 a sp. zn. 8Cdo/177/2018. K rovnakému právnemu názoru dospel taktiež aj Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach a to sp. zn. I. ÚS 474/2016, sp. zn. III. ÚS 646/2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015 a sp. zn. III. ÚS 666/2016. Na základe vyššie uvedeného súd považuje rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Na základe vyššie uvedeného, je podľa názoru súdu žalovaný pasívne legitimovaný z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

45. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola žalobcami 1/ až 6/ podaná čo do základu dôvodne. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.značka 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, v zmysle ktorého pre úspešnosť pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobností podľa § 13 Občianskeho zákonníka v prípade, keď žalovaný neoprávnene (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s ustanovením § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods.2 O.z.), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. (§ 13 ods.3 O.z.). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby. Zo Správy o dopravnej nehode H. O. I., zásahová a hliadková služba F. polície v M., zo dňa XX.XX.XXXX mal súd dostatočne preukázané, že dopravnú nehodu zavinil G. C. - vodič motorového vozidla porušením zákonných povinností a to neprispôsobenia rýchlosti v pravotočivej zákrute. Z tejto správy súd mal preukázané, že k dopravnej nehode došlo za denného svetla na suchej vozovke, bez nárazu, kde osobným motorovým vozidlom v priekope niekoľkokrát bočne pohadzovalo a k jeho zastaveniu došlo na priľahlom poli a ďalej tú skutočnosť, že nepripútaná spolujazdkyňa bola vymrštená cez sklo dverí na strane spolujazdca a na mieste nehody zomrela. Dopravná nehoda bola spôsobená pri vedení vozidla a smrť bola spôsobená inej osobe z nedbanlivosti v cestnej premávke. Z týchto skutočností vyplýva, že boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre náhradu škody. Aj keď v predmetnom konaní ide v podstate o ojedinelú situáciu vzhľadom k tomu, že k dopravnej nehode došlo na území cudzieho štátu v M. za účasti len cudzích štátnych príslušníkov - slovenskej štátnej príslušnosti, pri ktorej došlo k usmrteniu spolujazdkyne a neboli vykonávané žiadne ďalšie úkony, ktoré by spresnili rozsah zranení spolujazdkyne, ktoré spôsobili jej smrť, o čom svedčí tá skutočnosť, že telo nebohej bolo prevezené do cintorína a následne do Slovenskej republiky, súd je toho názoru, že zo Správy o dopravnej nehode jasne vyplýva, že jej úmrtie bolo následkom spôsobenej dopravnej nehody osobného motorového vozidla poisteného u žalovaného. Žiadne ďalšie príčiny smrti ani v budúcnosti vzhľadom na vyššie uvedené by nebolo možné zistiť.

46. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom tohto konania, súd dospel s poukazom na vyššie uvedené k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je rodinný život žalobcov. Vodič motorového vozidla porušením zákonom uloženej povinnosti pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov, zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvrátiteľnou ujmou pre žalobcov, ako rodinných príslušníkov resp. blízkej osoby zomrelej, takže v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že vodič motorového vozidla poisteného u žalovaného svojim konaním zasiahol neoprávnene do osobnostných práv žalobcov takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých je nepostačujúce zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcom v dôsledku toho patrí náhrada spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tej súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobcovia

1/ až 6/ so smrťou príbuzného a blízkej osoby vyrovnali a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny.

XX. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby.

48. V prejednávanej veci zo Správy o dopravnej nehode vyplýva, že vodič motorového vozidla porušil dopravné predpisy, v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrela dcéra a sestra žalobcov 1/ až 6/. Tým došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život.

49. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú. Taktiež v tomto prípade sa jedná u žalobcov o osoby s rôznym rozsahom intenzity blízkych vzťahov s nebohou a to z toho dôvodu, že sa jedná jednak o matku nebohej, jej vlastných dospelých súrodencov, ako i nevlastných maloletých súrodencov a taktiež z toho dôvodu, že nebohá E. F. žila od letných mesiacov roku 2020 so svojim priateľom v M., až do dňa svojej smrti so svojimi príbuznými bola len v telefonickom a jemu príbuznom kontakte. Dospelí súrodenci nebohej už pred jej odchodom do M. nežili s ňou v spoločnej domácnosti, brat E. žil v družskom pomere a sestra B., ako to sama uviedla pri svojom výsluchu na pojednávaní, nežila v spoločnej domácnosti so svojou rodinou od svojich 15-ich rokov. Čo sa týka nevlastných maloletých súrodencov, títo boli v čase odchodu E. do M. v útlom veku.

50. Tieto skutočnosti musel súd zobrať do úvahy pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Čo sa týka žalobkyne 1/ - matky, súd po jej výsluchu na pojednávaní nemal pochýb o tom, že jej vzťah s plnoletou dcérou E. bol s hlbokými citovými väzbami, aj keď bol narušený odchodom E. do M., podľa možností pokračoval. V tomto prípade si nemožno povšimnúť tú skutočnosť, že žalobkyňa 1/ pri dopravnej nehode v minulosti prišla už o jedno zo svojich detí, ktoré bolo v čase dopravnej nehody maloleté. Čo sa týka žalobcov 2/,3/, ako to súd už vyššie uviedol, vzťahy medzi súrodencami boli blízke, avšak v období pred dopravnou nehodou boli narušené tým, že nežili v spoločnej domácnosti. Q. E. bol určitý čas aj vo väzbe a sestra B. žila v inom meste. V ostatnom súd môže poukázať len na výsluchy, ktoré boli uskutočnené na pojednávaní, vzhľadom k tomu, že žiadne ďalšie dôkazy zo strany strán sporu na doplnenie dokazovania neboli navrhnuté.

51. Súd v tomto prípade však nemôže opomenúť posúdenie spoluzavinenia E. F. na predmetnej dopravnej nehode, vzhľadom k tomu, ako je to už aj vyššie konštatované a ako to vyplýva aj zo Správy o dopravnej nehode, v čase dopravnej nehody nebola pripútaná vo vozidle bezpečnostným pásom a bola vymrštená cez sklo dverí. Týmto svojim konaním, resp. nekonaním porušila dopravné predpisy a súd s poukazom na porovnateľné prípady prejednávané pred všeobecnými súdmi SR určil mieru jej spoluzavinenia v rozsahu 10 %.

52. Pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy je súd limitovaný jedine rozsahom uplatneného nároku žalobcami, keďže zákon nestanovuje žiadne rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Výška nemajetkovej ujmy, ktorá má byť súdom priznaná, musí odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti a pri jej určení je potrebné vychádzať aj z princípu proporcionality. V predmetnej veci je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu, pri zohľadnení tohto prípadu významnými kritériami pri určení výšky náhrady je intenzita vzťahu žalobcov so zomrelou, ich vek, prípadná existenčná či hmotná závislosť na zomrelej. Čo sa týka hmotnej závislosti na zomrelej, počas konania nemal súd za preukázané, žeby žalobcovia boli hmotne závislí na zomrelej, k intenzite ich vzťahov sa súd vyjadril už vyššie. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že žiadna výška finančnej náhrady nie je spôsobilá nahradiť stratu blízkej osoby a preto túto náhradu možno chápať len ako určitú formu satisfakcie za

neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcov, ktorý neoprávnený zásah bol spôsobený vodičom motorového vozidla, ktoré bolo poistené u žalovaného. Za predpokladu stanovenia určitých hraníc pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prihliadol ako i v obdobných veciach na ustanovenie § 12 ods.2 Zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v znení platnom v čase dopravnej nehody, v zmysle ktorého ustanovenia obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, v danom prípade v čase dopravnej nehody minimálna mzda bola stanovená Zákonom č. 663/2007 Z.z. pre rok 2021 vo výške 623,00 Eur, čo pri 25-násobku predstavuje sumu 15.575,00 Eur. Taktiež je potrebné pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadnuť na rozhodovaciu prax súdov, kde rozhodnutia o výške nemajetkovej ujmy sú rôzne, avšak v prípadoch smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z nedbanlivosti výška náhrady nemajetkovej ujmy pre rodičov býva stanovená v rozpätí od 8.000,00 Eur do 25.000,00 Eur a pre súrodencov v rozpätí od 2.000,00 Eur do 15.000,00 Eur, vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná iba výnimočne a to pri smrti blízkej osoby, zavinenej úmyselne, alebo ak je smrť osoby spôsobená porušením povinnosti pri prevádzkovej činnosti napr. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri pracovných úrazoch a podobne. Výška náhrady nemajetkovej ujmy má vyjadrovať objektívnu hodnotu straty, ktorú niekto utrpí smrťou blízkej osoby. V danom prípade súd považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/ - matku v sume 8.000,00 Eur, pre dospelých vlastných súrodencov (žalobcov 2/,5/), ktorí nežili v spoločnej domácnosti s nebohou E. v sume 4.000,00 Eur a pre nevlastných maloletých súrodencov(žalobcov 3/,4/,6/) v sume 3.000,00 Eur. Pri zohľadnení 10 %-ného spoluzavinenia E. F. predstavuje náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/ sumu 7.200,00 Eur, pre žalobcov 2/,5/ sumu po 3.600,00 Eur a pre žalobcov 3/,4/,6/ sumu po 2.700,00 Eur.

53. Súd prihliadol i na pomery na strane žalovaného, ktorým je poisťovňa, ktorá vznik udalosti nijakým spôsobom nezavinila, nebola na nej účastná a je subjektom odlišným od pôvodcu zásahu do osobnostných práv žalobcov (vodiča motorového vozidla). Žalovaný je silným a stabilným subjektom, pôsobiacim v oblasti poisťovníctva. Žalovaný dlhoročne poskytuje služby v oblasti poistenia majetku, životného poistenia, neživotného poistenia a je jedným z niekoľkých subjektov v oblasti poisťovníctva na slovenskom finančnom trhu. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy tak nie je vzhľadom na pomery žalovaného neprimeraná a nepôsobí likvidačne.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a priznal žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 7.200,00 Eur, žalobcovi 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 3.600,00 Eur, žalobcovi 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 2.700,00 Eur, žalobkyni 4/ nemajetkovú ujmu vo výške 2.700,00 Eur, žalobkyni 5/ nemajetkovú ujmu vo výške 3.600,00 Eur a žalobkyni 6/ nemajetkovú ujmu vo výške 2.700,00 Eur. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z vyššie uvádzaných dôvodov.

55. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

56. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

57. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd nepriznú náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

58. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

59. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

60. Žalobcovia 1/ až 6/ boli v konaní úspešní, napriek tomu, že súd im priznal len časť uplatneného práva, výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Vzhľadom k uvedenému súd priznal žalobcom právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude vypočítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma. Zamietnutie žaloby v časti podľa názoru súdu nemá vplyv na úspešnosť žalobcov v konaní v rozsahu v akom im súd právo priznal. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici cestou podpísaného súdu písomne. Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti. Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia. Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.